

Açık Rekreasyon Alanı Ziyaretçilerinin Aktivitelere Katılım Durumlarına Göre Yenilenme Deneyimi ve Deneyimleme Kalitesi Düzeylerinin İncelenmesi

¹Yeliz ILGAR DOĞAN

²Bilge ŞAHİN

¹Sorumlu yazar, Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. E-mail: yilgar@pau.edu.tr

²Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. E-mail: bilgeeshn99@gmail.com

Özet

Çalışma, açık alan etkinliklerinin yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalitesi düzeyinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini; Denizli ilinde yaşayan veya ziyarete gelen kişiler arasından kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen, seyir tepesi kent ormanı rekreasyon alanındaki etkinlikleri deneyimlemiş 209 kişi ve etkinlik alanlarını henüz kullanmamış 147 kişi olmak üzere, minimum 18, maksimum 64 yaş aralığındaki 154 kadın, 201 erkek toplam 355 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada, Sonnentag ve Fritz (2007) tarafından geliştirilmiş, geçerlik, güvenilirlik çalışması Yıldız ve ark. (2019) tarafından yapılmış yenilenme deneyimi ölçeği ile Kang ve Gretzel (2012) tarafından geliştirilmiş yine Yıldız ve ark. (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlaması ve geçerlik, güvenilirlik çalışması yapılmış deneyimleme kalitesi ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Analizi, Bağımsız Gruplarda T Testi tekniklerinden faydalanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılım durumlarına göre bireylerin yenilenme deneyimi [$t_{(353)} = 1.79, p > .05$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılım durumlarına göre deneyimleme kalitesi bakımından etkinliklere katılan bireylerin deneyimleme kalitesi (Ort. =34.12) algısının katılmayanlara göre (Ort. =31.53) daha yüksek olduğu görülmüştür. Açık rekreasyon alanlarından yararlanan bireylerin yenilenme deneyimi, rahatlama alt boyutunda [$t_{(353)} = 2.261, p < 0.05$] cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermiştir. Kadın kullanıcıların yenilenme deneyimi (Ort. =9.85), erkek kullanıcılara göre (Ort. =9.62) daha yüksektir. Kadın ve erkek kullanıcılar arasında diğer alt boyutlarda yenilenme deneyimi bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark görülmemiştir. Açık rekreasyon alanından yararlanan bireylerin deneyimleme kalitesi cinsiyete göre tüm alt boyutlarda ve toplam puana [$t_{(353)} = -0.19, p > 0.05$] göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Yenilenme deneyimi ile deneyimleme kalitesi arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r = 0.565, p < 0.05$). Bu sonuçlara göre deneyimleme kalitesi arttıkça yenilenme deneyiminin arttığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Açık alan, rekreasyon, yenilenme deneyimi, deneyimleme kalitesi

Investigation of Renewal Experience and Experience Quality Levels of Open Recreation Area Visitors According to Their Participation in Activities

Abstract

This study was conducted to examine the renewal experience and experience quality of outdoor activities. The sample of the research; Cruise hill city forest consists of 209 people who have experienced recreational activities and 147 people who have not yet used these areas, a total of 355 people, 154 women 201 men, between the ages of minimum 18, maximum 64, from people living in or coming to Denizli. determined. The validity and reliability study developed by Sonnentag and Fritz (2007) Yıldız et al. (2019) and the renewal experience scale developed by Kang and Gretzel (2012) was also developed by Yıldız et al. (2019) Turkish adaptation and validity and reliability studies were carried out and the quality of experience scale was used. Pearson Correlation Analysis, Independent Groups T-Test techniques were used in the analysis of the data. According to the research findings; There is no statistically significant difference between individuals' regeneration experiences [$t(353) = 1.79, p > .05$] according to their participation in outdoor recreational activities. According to their participation in outdoor recreational activities, it was seen that the quality of experience of the individuals who participated in the activities (Mean=34.12) was higher than those who did not (Mean=31.53). The regeneration experiences of individuals using open recreation areas showed statistically significant differences in the relaxation sub-dimension [$t(353) = 2.261, p < .05$] according to gender. Female users have a higher refresh experience (Mean=9.85) than male users (Mean=9.62). There was no statistically significant difference between male and female users in terms of regeneration experience in other sub-dimensions. The quality of experience of individuals using the open recreation area was found to be statistically significant in all sub-dimensions and total scores [$t(353) = -0.19, p > .05$]. does not show. It was observed that there was a moderately positive and significant relationship between the renewal experience and the quality of experience ($r = 0.565, p < .05$). Accordingly, it can be said that as the quality of the experience increases, the renewal experience increases.

Keywords: Open space, recreation, renewal experience, quality of experience

SUMMARY

Introduction and Aim: With the industrial revolution, a significant period of time outside of working hours has emerged, as machines have largely replaced manpower in the work that people spend hours on. Individuals started to use their free time by participating in outdoor recreation activities for reasons such as reducing the stress of busy work and urban life, exploring nature, meeting new people and entering new environments, and being healthy. Outdoor recreation activities can be defined as leisure activities in nature, where individuals participate voluntarily, and which provide interaction between nature and people, meeting physical, social and mental health needs (Eryılmaz & Unur, 2019; Altın, Akça & Akdemir, 2020). These recreational activities include outdoor sports and nature-based activities. There are various studies showing that outdoor activities in contact with nature have positive effects on areas such as general health, stress and anxiety, well-being, independent movement, social and physical development, and create a sense of renewal in individuals (Polat and Demirci, 2021; İnce, 2019; Coventry et al., 2021). Health, psychological, mental and social gains of outdoor recreation activities are factors that increase the participation of individuals in activities (Saçlı and Kahraman, 2019). As a concept, regeneration is a phenomenon that emerges as a result of the difficulties experienced by individuals and the improvement of their moods, which are worn out as a

result of problems (Yıldız and Ark. 2019). Experience is all perceptions and reactions that arise from a person's use of a product, system or service. The experience of individuals during activities is effective in the sustainability of these activities or in the use of the experienced recreation area for participation in activities (Kuru, 2015). In this research, it is aimed to examine user experiences and regenerative effects in terms of providing information in the planning of open recreation areas. **Material and Method:** The sample included in the study was 209 people who had experienced the activities of the observation hill city forest recreation area (such as 5 tower zipline, mountain sled, skate track, log climbing area, mini trampoline, adventure track) determined by convenience sampling method. It consists of a total of 355 people, including 147 people who have not yet used the areas, 154 women and 201 men, aged minimum 18 and maximum 64 years old. In the study, Turkish adaptations, validity and reliability studies were conducted by Yıldız et al. (2019) "Renewal Experience Scale" developed by Sonnentag and Fritz (2007) and "Quality of Experience Scale" developed by Kang and Gretzel (2012). The data were analyzed using the Pearson Correlation Analysis, Independent Groups T-Test in the statistical program. **Results:** According to the results examined, the regeneration experiences of individuals do not differ according to their participation in recreational activities in open areas. According to gender, the regeneration experience of women using open recreation areas is higher than male users in the relaxation sub-dimension. In terms of the quality of experience, it was seen that the perception of the quality of experience of the individuals who participated in the activities was higher than those who did not participate. The quality of experience of individuals benefiting from the open recreation area does not differ according to gender. It has been observed that there is a moderately positive and significant relationship between the renewal experience of the users and the quality of experience. **Conclusion and Recommendations:** In conclusion, in this study, it can be said that as the quality of experience increases, the experience of renewal increases. If we evaluate both in the light of the current study findings and the relevant literature, the results of the research can be shared with the relevant institutions, so that arrangements can be made for user experiences and service quality can be increased. By diversifying the recreational physical activities in the area, the number of visitors can be increased and the participants can feel renewed.

1. GİRİŞ

Sanayi devrimi ile insanların saatler harcayarak yaptıkları işlerde makinelerin büyük oranda insan gücünün yerini almasıyla birlikte çalışma saatleri dışında ciddi bir zaman dilimi ortaya çıktı. Serbest zamanı verimli kullananların iş performanslarının arttığı, streslerinin azaldığı, daha mutlu oldukları vb. etkenler fark edilince bunun yaygınlaşması için çalışmalar da başlatıldı. Bununla birlikte bireyler, iş yoğunluğunun ve kent yaşamının yüklerinden kurtulmak, stres seviyesini azaltmak, doğayı keşfetmek, yeni insanlar ile tanışıp yeni ortamlara girmek, sağlıklı olmak gibi nedenlerle kendilerine ayırdıkları serbest zamanlarını açık alan rekreasyon etkinliklerine katılarak değerlendirmeye başladılar.

Açık alan (outdoor) rekreasyon etkinlikleri doğada yapılan, bireylerin gönüllü olarak katıldıkları, doğa ve insan arasında etkileşim sağlayan fiziksel, sosyal ve ruhsal sağlık ihtiyaçlarını karşılayan serbest zaman etkinlikleri olarak tanımlanabilir (Eryılmaz ve Unur, 2019; Altınar, Akça ve Akdemir, 2020). Bu rekreasyon etkinlikleri, açık alanda yapılan sportif ve doğa temelli etkinlikleri kapsar. Bireyler bir etkinlik faaliyetinde bulunmasalar da manzara seyretmek, temiz hava almak, doğada bulunmak amacıyla orman, park, yayla gibi alanları ziyaret etmektedirler (Birol ve Aydın 2019). Açık alan rekreasyon etkinlikleri, insanların hafta sonu veya günlük rutinlerinin bir parçası olarak, yeşil alanlara ve doğaya erişebilecekleri yerleri ifade eder (Bell ve ark., 2007). Sanayileşme ve kentleşme açık alan rekreasyon etkinliklerine duyulan gereksinimin artış nedenlerinin başında gelmektedir. Kentlerde yaşayanların, kent yaşamının getirdiği monotonluktan ve bunalımından kaçma isteği, açık alan rekreasyon etkinliklerine katılımın başlıca etkenlerindedir (Ceylan, 2009). Esasen doğanın bir

parçası olan insan, kentleşme ve sanayileşmeyle oluşan yeni yapay fiziksel ve toplumsal çevreye uyum sağlamakta zorlanmaktadır. İnsanlar bu yabancılaşma sürecinin yarattığı psikolojik ve fizyolojik olumsuzlukları bertaraf edebilmek için açık alan etkinliklerine yönelmekte, kısa süreli de olsa doğa ile uyum arayışına girmektedir (Geberli ve Yağmur, 2021).

Açık alan rekreasyon etkinlikleri, hem insan sağlığı üzerinde olumlu etkiye sahiptir hem de etkinliklerden dolayı bireysel olarak da tatmin sağlarlar (Saltık ve Akova, 2019). Bu tür etkinliklere katılan bireylerin sağlık, psikolojik, mental ve sosyal kazanımları, etkinliklere katılımları artırıcı unsurlardır (Saçlı ve Kahraman, 2019). Bu etkinlikler sayesinde, bir gruba dahil olma, iş birliği duygusu ile ortak aktiviteler yapma, liderlik duygusunu hissetme, risk alma, çözüm odaklı taktikler geliştirme gibi bireysel veya toplumsal kişilik özellikleri kazanabilmektedirler (Eryılmaz ve Unur, 2019). Bir başka deyişle açık alan rekreasyon etkinlikleri insanların serbest zamanlarında sadece zevk için değil başka içsel değerleri için de katıldığı geniş bir etkinlikler yelpazesidir (Phyllis, 1986). Doğayla temas edilen açık alan etkinliklerinin genel sağlık, stres ve anksiyete, iyi oluş, bağımsız hareket etme, sosyal ve fiziksel gelişim gibi alanlarda olumlu etkilerinin olduğunu, bireylerde yenilenme hissi yarattığını gösteren çeşitli çalışmalar bulunmaktadır (Polat ve Demirci, 2021; İnce, 2019; Coventry ve ark., 2021).

Yenilenme kavramı olarak bireylerin yaşadıkları zorluklar, sorunlar neticesinde yıpranmış olan ruh hallerinin iyileşmesiyle ortaya çıkan bir olgudur (Yıldız ve ark., 2019). Yenilenme stres kaynaklarının ortadan kalkmasıyla gerçekleşmektedir. Akşam saatlerinde, hafta sonlarında kısa süreli iş dışındaki zamanlarda mikro düzeyde, yıllık izinler gibi dönemlerde insanların uzun süreli tatiller yapmasıyla makro düzeyde yenilenme gerçekleşir. Bireyler kendilerine ayırmış oldukları bu zaman dilimlerinde fiziksel ve psikolojik olarak kendilerini rahatlatmak için etkinlikleri tercih ederler. Bu bakımdan bireylerin etkinlikler sırasında yaşadıkları deneyim bu etkinliklerin sürdürülebilirliğinde ya da deneyimlenen rekreasyon alanının yeniden etkinliklere katılım amacıyla kullanılmasında etkilidir. Deneyim, bir kişinin bir ürünü, sistemi ya da hizmeti kullanmasından doğan tüm algı ve tepkilerdir (Kuru, 2015). Deneyimleme kalitesi ise mal ya da hizmet alıcılarının tüketim eylemi sırasında hizmet sağlayıcıları, hizmet çevresi, diğer müşteriler ve çalışanlarla etkileşimleri sırasında yaşadıkları deneyimi duygusal olarak nasıl algıladıkları ve değerlendirdikleri şeklinde tanımlanmaktadır (Chang ve Horng, 2010; Altunel ve Akova, 2016).

Açık alan rekreasyon etkinlikleri yalnızca bireysel fayda sağlamamakta bunun yanısıra açık alan etkinliklerinin gerçekleştirildiği bölgeye de sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik, katkıları bulunmaktadır. Etkinliğe gelen ziyaretçilerin konaklama, ulaşım ihtiyaçları, etkinlik yöresine özgü hediyelik eşya, yiyecek içecek ihtiyaçları, yapılan etkinliklerde karşılandığından ekonomik açıdan da yararlanılmaktadır (Özer ve Çavuşoğlu, 2014). Bu nedenle günümüzde yerel yönetimlerin bireylerin talep ve ihtiyaçları doğrultusunda yeni açık alanlar yaratma çalışmaları hız kazanmıştır. Bu amaçla yerel yönetimler tarafından yapılan açık alanları kullanan halkın görüşlerinin önemi ve bireylerin bu hususta duygu ve düşüncelerinin bilinmesi gerekliliği artmıştır. Bu araştırmayla da açık alan etkinliklerinin kişiler üzerinde yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalite düzeyi araştırılarak uygulamalara katkıda bulunacak bilgi edinilmesi amaçlanmıştır.

Literatürde açık alanlarla, rekreasyon parkları ile ilgili hizmet kalitesine ve bu alan kullanıcılarına yönelik etkilerine vurgu yapan araştırmalar olmasına rağmen bireylerin yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalitesi ile ilişkilendirilebilecek az sayıda araştırma bulunmaktadır. Açık alan rekreasyon etkinliklerinin sağlık üzerindeki faydalarına ilişkin çalışmalara bakıldığında Coventry ve ark. (2021) tarafından gerçekleştirilen "Zihinsel ve Fiziksel Sağlık İçin Doğaya Dayalı Açık Hava Etkinlikleri: Sistemik Gözden Geçirme ve Meta-Analiz" çalışmasında geniş bir sistemik inceleme

yapılmış, konu hakkında yapılan araştırmalardan elde edilen bulgularda açık havadaki doğaya dayalı etkinliklerin bireylerin ruh sağlığı iyileştirdiği, yaygın zihinsel sağlık sonuçlarında tutarlı bir şekilde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Ardahan ve Yerlisu Lapa (2011) tarafından gerçekleştirilen “Açık Alan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar” çalışmasına göre katılımcılar doğayla bütünleşmek, sağlıklı olmak, ilgi alanları, monotonluktan ve sıkıntıdan kurtulmak gibi nedenlerle doğa sporlarını yapmaktadırlar. Doğa sporu yaptıklarında kendilerini daha mutlu, sağlıklı güçlü, ve rahatlamış hissettiklerini ifade etmektedirler. Bu sonuçlara benzer olarak Kalkan’ın (2012) “Açık Alan Rekreasyonu, Doğa Sporları Yapan Bireylerin Bu Sporları Yapma Nedenleri: Antalya Örneği” çalışması sonucunda da dağcılık ve kaya tırmanışı, doğa yürüyüşü yapan bireylerin doğayla bütünleşme, yeni beceriler edinerek onları kullanma, stres atma, sağlığın olumlu etkilenmesi gibi nedenlerle bu aktivitelere katıldıkları; etkinliğe katılanların kendilerini fiziksel ve psikolojik olarak daha sağlıklı ve güçlü, daha mutlu hissettikleri, kendilerini rahatlamış ve tazelenmiş hissettikleri, kendilerine güvenlerinin arttığı, yeni şeyler öğrenmek, yeni kişilerle tanışmak gibi faydalar elde ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Demiral (2018) tarafından gerçekleştirilen “Açık Alan Rekreasyon Etkinliklerine Katılan Bireylerin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin İncelenmesi: Şavşat-Karagöl Örneği” konulu araştırmaya göre açık alan rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin serbest zaman tatmininin en fazla rahatlama alt boyutunda, en az fizyolojik alt boyutunda olduğu görülmüştür. Dirlik (2016) tarafından gerçekleştirilen “Açık Alan Rekreasyon Faaliyetlerinin Yaşam Doyumuna Etkisi” çalışmasında ise insanların açık alan rekreasyonuna katılımında fiziki durumu, kişiliği, sahip olduğu olanaklar, moralitesinin (gelir, çevre, arkadaş vs.) etkili olduğu, insanların açık alan faaliyetlerine katılım göstererek edindiği yararların katılım sebepleri ile ilişkili olduğu ve aynı faaliyete katılan farklı insanların farklı yararlar elde edebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Gevişen (2020) tarafından gerçekleştirilen “Kapalı Alan ve Açık Alan Rekreasyonel Etkinliklere Katılan Bireylerin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi” çalışmasında katılımcıların yaratıcı kişilik özellikleri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Rekreasyon alanlarının kullanım durumlarına ve bireylerin etkinliklere katılım durumlarına ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında Arat, Summak ve Yıldız (2018) tarafından yapılan “Konya’nın Rekreasyon Alanları ve Boş Zaman Değerlendirme Tercihleri” çalışmasında bireylerin rekreasyonel etkinliklere katılmasının kendilerini mutlu hissettirdiği görülmektedir. Rekreasyon etkinliklere katılmayan bireylerin katılmama nedenleri sorulduğunda ise etkinliklerin yeterince tanıtılmaması, teşvikin olmaması, çalışma ve yoğun iş yükü nedeniyle yeterli boş zaman olmaması, boş zaman olsa bile aktivitelere katılabilmek için yeterli ekonomik gücün olmaması rekreasyon etkinliklerine katılım engelleri olarak belirtilmektedir. İnce (2019) tarafından gerçekleştirilen “Rekreasyonel Açık Alanların Kullanıcı Kısıtlayıcılarının Belirlenmesi: Ankara Altınpark Örneği” çalışmasında ise Altınpark’ta rekreasyon etkinliklerine katılım kısıtlılığının araştırmaya katılan katılımcıların eğitim durumundan, aylık hane halkı gelirinden, iş durumundan ve rekreasyon alanına geliş sıklığından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Pandemi süreci bireylerin hemen her konudaki alışkanlıklarını etkilediği gibi mekansal kullanım alışkanlıklarını da etkilemiştir. Bu kapsamda konu ile ilgili olarak Aksu, Kaya ve Arslan’ın (2021) “Covid-19 Sürecinde Fiziksel Aktivite Amacıyla Açık Rekreasyon Alanlarını Tercih Eden Bireylerin Mekân Seçimi ve Fiziksel Aktiviteye Katılımını Etkileyen Faktörler” adlı çalışmasından elde edilen bulgular rekreasyon alanlarının fiziksel aktivite amaçlı kullanılmalarında alanın temiz ve bakımlı

olmasının, ışıklandırmanın yeterli olmasının ve güvenli olmasının etkili olduğunu göstermektedir. Çalışmanın diğer bir sonucu ise, alanın yeterince ağaçlı olmamasının mekan seçiminde en etkin kısıtlayıcı olduğudur. Bu kapsamda kentlerde planlayıcıların kullanıcı deneyimlerini dikkate alarak planlama yapmaları kullanıcı sayısının artırılması için gerekli bir unsurdur. Bayram (2017) tarafından Eskişehirdeki yerel rekreasyon parklarının sahip olması gereken özelliklerinin incelendiği çalışmada parkların birbirine benzer oldukları, bir standarda sahip olmadıkları ve farklı aktivite imkânları sunmadıkları gözlemlenmiştir. Araştırmaya göre rekreasyonel parklarda olması gereken özellikler uzmanların görüşlerine göre belirlenmiştir ancak parkların belirlenen özelliklere sahip olma durumu yeterli düzeyde değildir. Kullanıcı deneyimlerinin yarattığı etkilerin öğrenilmesi ve kullanılan alanların geliştirilmesi, yeni alanların planlanmasında yararlanılacak bilgiler sağlaması bakımından bu alandaki çalışmalar önemlidir.

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Çalışma Deseni ve Katılımcılar

Araştırma nicel yöntemle hazırlanmış, betimsel ve korelasyonel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini Denizli ilinde bulunan Seyir Tepesi rekreasyon alanına gelen ziyaretçiler oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri; bireylerin araştırma sahasını ziyaret etmiş olması, çalışmaya katılmayı kabul etmesi, 18 yaşından büyük olmasıdır. Araştırmada araştırma sahasına gelen ziyaretçilerin sayısı yani evren büyüklüğü tam olarak bilinemediği için Bartlett ve ark. (2001) tarafından geliştirilmiş örnekleme hesaplama formülü kullanılarak örneklem sayısı hesaplanmıştır (Şimşek ve Yarımoğlu, 2019). Bu formül ile evren sayısı bilinmeyen, %5 örnekleme hatası ile %95 güven aralığında istatistikî tahminler yapabilmek amacıyla örneklem sayısı 384 olarak hesaplanmıştır. Mevsimsel şartlar, Seyir Tepesinin yeni açılmış olması sebebiyle bilinirliğinin az olması, ulaşım imkanlarının kısıtlı olmasının etkisiyle araştırma sahasında ziyaretçi sayısının beklenenden az olması, kişilerin anket doldurmak istememeleri gibi sebeplerle araştırmaya gönüllü olarak katılan 355 kişiye ulaşılabilmektedir.

Araştırmaya dahil edilen örneklem, kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen, seyir tepesi şehir ormanı rekreasyon alanı etkinliklerini (5 kuleli zipline, dağ kızıağı, kay parkuru, kütük tırmanma alanı, mini trambolin, macera parkuru gibi) deneyimlemiş 209 kişi ve bu alanları henüz kullanmamış 147 kişi olmak üzere, minimum 18, maksimum 64 yaş aralığındaki 154 kadın, 201 erkek toplam 355 kişiden oluşmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

2.2.1. Katılımcı Bilgi Formu

Katılımcıların sırasıyla yaşı, cinsiyeti, etkinlik alanlarını kullanıp kullanmama durumları, kullandıkları açık alanlarında ne tür etkinlikler olmasını istedikleri, bu alanlara ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri hakkında bilgileri içermektedir.

2.2.2. Yenilenme Deneyimi Ölçeği

Sonnentag ve Fritz tarafından 2007 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması ve geçerlik, güvenilirlik çalışması Yıldız ve ark. (2019) tarafından yapılmış, Yenilenme Deneyimi Ölçeğinin KMO katsayısı 0,806 olarak ölçülmüş, Bartlett Küresellik Testi anlamlı bulunmuştur. Yenilenme deneyimi ölçeği iç tutarlılık değerlerinin 0,879-0,783 arasında değişmesi ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçek, İşten Kopma (1.2.3.4. maddeler), Karar Verme (5.6.7.8. maddeler), Arayış (9.10.11.12. maddeler), ve Rahatlama (13.14.15. maddeler) olmak üzere toplam dört alt boyut ve 15 maddeden oluşmaktadır.

2.2.3. Deneyimleme Kalitesi Ölçeği

Kang ve Gretzel tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bu ölçeğin Türkçe uyarlaması ve geçerlik, güvenirlik çalışması yine Yıldız ve ark. (2019) tarafından yapılmıştır. Deneyimleme kalitesi ölçeği KMO katsayısı 0,851 olarak ölçülmüş, Bartlett Küresellik Testi anlamlı bulunmuştur. Ölçeği boyutlarının iç tutarlılık değerlerinin 0.009-0.825 arasında değişmesi ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçek, Eğitici (1.2.3. maddeler), Eğlendirici (4.5.6. maddeler) ve Kaçış (7.8.9. maddeler) olmak üzere üç alt boyut ve 9 maddeden oluşmaktadır.

Her iki ölçekte kesinlikle uygunsuz "1" tamamen katılmıyorum, "2" katılmıyorum, "3" kararsızım, "4" katılıyorum, "5" kesinlikle katılıyorum şeklinde puanlanan 5'li likert tipi ölçek yapısındadır. Ölçekler toplam puan üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçeklerde olumsuz madde bulunmamaktadır.

2.3. Prosedür

Araştırma sahası Denizli ili merkezi Pamukkale ilçesinde bulunan Seyir Tepesi Rekreasyon alanıdır. Türkiye'nin en büyük tematik şehir ormanı olma özelliğine sahip olan rekreasyon alanı 800 m yüksekliktedir. 405.000 m² alan üzerinde hem manzara hem de rekreasyonel etkinlikler sunulmaktadır. Açık alanlardaki rekreasyon etkinlikleri dağ kızı, zipline, tırmanma, mini trampolin, kayak parkuru, macera parkurunda gerçekleştirilmektedir. Veriler, araştırma sahasına ziyaret için gelen kişilerden 2022 yılı mart-mayıs ayları aralığında toplanmıştır. Veri toplama araçları araştırma sahasında ziyaretçilerle yüz yüze birebir görüşülerek uygulanmıştır. Uygulama öncesi katılımcılara çalışmanın amacı ve süreci hakkında açıklamalar yapılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen her bir katılımcı tarafından ölçeklerin doldurulması yaklaşık 5 dakika sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Toplanan veriler istatistik paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Ölçeklerden elde edilen veriler bilgisayara kodlanmış ve yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalitesi ile ilgili istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hipotezlerini test etmek amacıyla yapılan veri analizinde, araştırma kapsamına alınan değişkenlere ait Kolmogorov-Smirnov normallik testleri, toplam puan, demografik değişkenlere ait frekans/yüzde, aritmetik ortalama gibi betimsel istatistikler, ikili karşılaştırmalarda t-testi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri kontrol edilmiş, -2 ve +2 arasında değer aldıkları görülmüş ve normal dağılım gösterdikleri varsayılmıştır (George ve Mallery, 2012). Bu nedenle araştırma hipotezleri aşağıdaki belirtilen parametrik analiz yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Kullanılan anlamlılık düzeyi 0.05'dir.

Açık alan rekreasyon etkinliklerine katılım durumuna göre ve cinsiyet aktörüne göre katılımcılar arasında yenilenme deneyimi bakımından, deneyimleme kalitesi bakımından fark olup olmadığını belirlemek için Independent Samples T Testi uygulanmıştır. Açık rekreasyon alanı ziyaretçilerinin deneyimleme kalitesi ve yenilenme deneyimi arasındaki ilişki düzeyini ortaya koymak için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmada "Yenilenme Deneyimi" ve "Deneyimleme Kalitesi" ölçeklerinden elde edilen veriler analiz edilerek aşağıdaki bulgular ele edilmiştir. Açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerinden (dağ kızı, zipline, tırmanma, mini trampolin, kayak parkuru, macera parkuru) yararlanma durumuna göre yenilenme kalitesi arasında fark olup olmadığını belirlemek için Independent Sample T Testi uygulanmıştır.

Tablo 1. Açık alan rekreasyon etkinliklerine katılım durumu değişkenine göre yenilenme deneyimi puanları t testi sonuçları

	Aktivite Katılım	N	Ort.	Std. Sap	Sd	t	p
Yenilenme	Evet	209	57.14	12.34	353	1.79	.074
Deneyimi	Hayır	146	54.88	10.69			

Yapılan bağımsız grup t testi sonucunda açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılım durumlarına göre bireylerin yenilenme deneyimi [$t_{(353)}=1.79, p>.05$] puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerinden (dağ kızıağı, zipline, tırmanma, mini trampolin, kayak parkuru, macera parkuru) yararlanma durumuna göre bireylerin deneyimleme kalitesi arasında fark olup olmadığını belirlemek için Independent Sample T Testi uygulanmıştır.

Tablo 2. Açık alan rekreasyon etkinliklerine katılım durumu değişkenine göre deneyimleme kalitesi puanları t testi sonuçları

	Aktivite Katılım	N	Ort.	Std. Sap	Sd	t	p
Deneyimleme	Evet	209	34.12	7.77	353	3.11	.002*
Kalitesi	Hayır	146	31.53	7.68			

* $p<0.05$

Yapılan bağımsız grup t testi sonucunda açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılım durumlarına göre bireylerin deneyimleme kalitesi istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklıdır [$t_{(353)}=3.11, p<.05$]. Bu sonuçlara göre açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin deneyimleme kalitesi (Ort. =34.12) algısı katılmayanlara göre (Ort. =31.53) daha yüksektir. Açık rekreasyon alanından yararlanan bireyler arasında cinsiyete göre yenilenme deneyimleri bakımından fark olup olmadığını belirlemek için Independent Samples T Testi uygulanmıştır.

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre yenilenme deneyimi puanları t testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	Std. Sap	Sd	t	p
İşten kopma	Kadın	154	13.44	4.18	353	.615	.539
	Erkek	201	13.15	4.33			
Karar verme	Kadın	154	15.01	3.26	353	.300	.764
	Erkek	201	14.91	3.41			
Arayış	Kadın	154	15.60	3.15	353	1.003	.317
	Erkek	201	15.25	3.42			
Rahatlama	Kadın	154	9.85	1.91	353	2.261	.024*
	Erkek	201	9.62	2.56			
Toplam Puan	Kadın	154	58.71	7.80	353	1.988	.048*
	Erkek	201	56.69	10.57			

* $p<0.05$

Yapılan bağımsız grup t testi sonucunda açık rekreasyon alanından yararlanan bireylerin yenilenme deneyimi toplam puanda [$t_{(353)}=1.988, p<0.05$] ve rahatlama alt boyutunda [$t_{(353)}=2.261, p<0.05$] cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir. Toplam puana göre kadın kullanıcıların yenilenme deneyimi ($\text{M}=58.71$), erkek kullanıcılara göre ($\text{M}=56.69$) ve yine rahatlama alt boyutuna göre kadın kullanıcıların yenilenme deneyimi ($\text{M}=9.85$), erkek kullanıcılara göre ($\text{M}=9.62$) daha yüksektir. Bu sonuçlara göre kadın ve erkek kullanıcılar arasında diğer alt boyutlarda yenilenme

deneyimi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir. Açık rekreasyon alanından yararlanan bireyler arasında cinsiyete göre deneyimleme kalitesi bakımından fark olup olmadığını belirlemek için Independent Samples T Testi uygulanmıştır.

Tablo 4. Cinsiyet değişkenine göre deneyimleme kalitesi puanları t testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	Std. Sap	Sd	t	P
Eğitici	Kadın	154	11.24	2.95	353	-,779	.437
	Erkek	201	11.48	2.77			
Eğlendirici	Kadın	154	12.79	2.27	353	-,020	.984
	Erkek	201	12.79	2.56			
Kaçış	Kadın	154	9.85	3.46	353	,622	.534
	Erkek	201	9.62	3.41			
Toplam Puan	Kadın	154	33.88	6.49	353	-,019	.985
	Erkek	201	33.89	6.87			

Yapılan bağımsız grup t testi sonucunda açık rekreasyon alanından yararlanan bireylerin deneyimleme kalitesi cinsiyete göre tüm alt boyutlarda ve toplam puana göre [$t_{(353)}=-0.19$, $p>0.05$] istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu sonuçlara göre kadın ve erkek kullanıcıların deneyimleme kalitesi algısı eşittir denebilir. Açık rekreasyon alanı ziyaretçilerinin deneyimleme kalitesi ve yenilenme deneyimi arasındaki ilişki düzeyini ortaya koymak için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır.

Tablo 5. Açık rekreasyon alanı ziyaretçilerinin deneyimleme kalitesi ve yenilenme deneyimi arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi sonuçları

		Yenilenme Deneyimi	Deneyimleme Kalitesi
Yenilenme Deneyimi	Pearson Correlation	1	,565**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	355	355
Deneyimleme Kalitesi	Pearson Correlation	,565**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	355	355

Tablo 5. incelendiğinde yenilenme deneyimi ile deneyimleme kalitesi arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r= 0.565$, $p<0.05$). Bu sonuca göre deneyimleme kalitesi arttıkça yenilenme deneyiminin arttığı söylenebilir. Determinasyon katsayısı ($r^2 =0.32$) dikkate alındığında, açık alan rekreasyon alanında yaşanan deneyim sonucu gerçekleşen yenilenme algısının toplam varyansın %32'sinin deneyimleme kalitesinden kaynaklandığı söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılım durumlarına göre bireylerin yenilenme düzeyi farklılık göstermediği, deneyimleme kalitesi bakımından ise açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin deneyimleme kalitesi algısının katılmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Açık rekreasyon alanından yararlanan bireylerin yenilenme deneyimi, rahatlama alt boyutunda cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kadın kullanıcıların yenilenme

deneyimi, erkek kullanıcılara göre daha yüksektir. Kadın ve erkek kullanıcılar arasında diğer alt boyutlarda yenilenme deneyimi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir. Çoruh ve Karaküçük (2014) tarafından üniversite öğrencileri ile yapılan araştırmada rekreasyonel etkinliklere katılımın bireyler üzerinde çok önemli etkisi olduğu belirtilmiştir. Araştırmada zaman ve ilgi eksikliği bakımından erkeklerle kadınlar arasında fark olduğu, erkeklerin serbest zamanlarını değerlendirme konusuna kadınlara nazaran fazla ilgi duymadıkları, birey psikolojisi alt boyutunda erkeklere göre kadınlar lehine farklılık olduğu görülmüştür. Yapılan bu araştırmada da erkeklerle karşılaştırıldığında kadın ziyaretçilerin yenilenme deneyiminin rahatlatma alt boyutunda daha yüksek olması çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir ve erkeklere göre kadınların rekreasyon alanı ziyaretlerinin psikolojik olarak daha rahatlatıcı etki gösterdiği düşünülmektedir. Açık rekreasyon alanından yararlanan bireylerin deneyimleme kalitesi ise cinsiyete göre tüm alt boyutlarda ve toplam puana göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu sonuçlara göre kadın ve erkek kullanıcıların deneyimleme kalitesi algısı eşittir denebilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda yenilenme deneyimi ile deneyimleme kalitesi arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre deneyimleme kalitesi arttıkça yenilenme deneyiminin de arttığı söylenebilir. Benzer şekilde Yıldız ve arkadaşları (2019) tarafından yapılan araştırmada bireylerin rekreasyonel amaçla gittikleri AVM ziyaretlerinden edindikleri yenilenme deneyiminin deneyimleme kalitesini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Açık alanlardaki rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin deneyimleme kalitesi algısının katılmayanlara göre daha yüksek olduğu, bireylerin yenilenme deneyimleri arasında farklılık görülmediği, açık rekreasyon alanından aktif olarak yararlanan bireylerin yenilenme deneyimi algısının ve rahatlamının kadınlarda daha fazla olduğu, kadın ve erkek kullanıcıların deneyimleme kalitesi algısının eşit olduğu, yenilenme deneyimi ile deneyimleme kalitesi arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu, deneyimleme kalitesi arttıkça yenilenme deneyiminin de arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda araştırma sonuçları ilgili kurumlarla paylaşarak kullanıcı deneyimlerine yönelik düzenlemeler gerçekleştirilebilir. Alanda yapılan etkinlikler çeşitlendirilerek katılım artırılabilir. Çalışmanın genel bilgi formunda sorulan, çalışma sahasına yönelik kullandığınız açık alanlarında ne tür etkinlikler olmasını istersiniz sorusuna katılımcıların verdiği dönütlere göre aile, çocuk ve engellilere yönelik etkinlikler, yamaç paraütü, konser ve ya canlı müzik, paintball, açık hava sineması, atış poligonu, okçuluk, atıcılık, ATV ile tur, voleybol futbol tenis vb. sahalar, bungee jumping, mangal alanları, okuma alanları, bisiklet turları, safari turları, havuz, hız treni , hayvanat bahçesi, at çiftliği, dağ tırmanışı, yaz festivalleri, go kart, mini lunapark, hobi bahçesi, parkur alanları, çarpışan araba, buz pateni, boks makinesi, okey, tavla ve masa oyunları, yapay su sporları, koşu yolu gibi etkinlikler katılımcıların beklenti ve isteklerini ortaya koymaktadır.

Ayrıca genel bilgi formunda yöneltilen soruya yanıt olarak bu alanlara ilişkin olumlu görüşlerini belirten katılımcılara göre Seyir Tepesi rekreasyon alanı temiz, güvenli ve düzenli, personel ilgili, alanlar eğlenceli, serin ve ferah, huzurlu, rahatlatıcı, manzarası güzel, etkinlikler memnun edici, çok keyifli, ücretleri gayet uygun, farklı etkinliklerin olması güzel şeklindeki ifadeler katılımcıların açık alan hakkındaki olumlu görüşlerini ortaya koymaktadır. Olumsuz görüşlerini belirten katılımcılara göre ise rekreasyon alanıyla ilgili olarak müziklerin beğenilmemesi, karton bardak servisleri, kilolulara yönelik etkinlik olmaması, gölgelik veya şemsiye olmaması, alkollü içeceğin olmaması, etkinliklerin kısa sürmesi, alanın erken kapanması, fiyatların pahalı olması, yer yön oklarının olmaması, otopark sıkıntısı yaşanması şeklinde olumsuz geri bildirimler bulunmaktadır.

5. SINIRLIKLAR VE ÖNERİLER

Mevsimsel şartlar, araştırma sahasına ulaşım imkanlarının az olması araştırma sahasındaki ziyaretçi sayısının sınırlı olmasına ve sınırlı kişiden veri toplanmasına neden olmuştur. Açık alan rekreasyon aktiviteleri konusunda yapılacak çalışmalarda araştırmacıların bu şartları gözönünde bulundurmaları, bireylerin yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalitesinin artırılması için yerel yönetimlerin katılımcı beklenti, istek ve görüşlerini göz önünde bulundurarak çalışmalar yapması, kullanıcılar tarafından belirtilen bu olumsuzlukların ya da eksikliklerin giderilmesi önerilmektedir.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmaya eşit derecede katkı sağlamışlardır.

Etik Beyan

Bu makalede dergi yazım kurallarına ve bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar) çalışma ve yayımlanması konularında herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

KAYNAKÇA

Aksu, H. S., Kaya, A., & Arslan, F. (2021). Covid-19 sürecinde fiziksel aktivite amacıyla açık rekreasyon alanlarını tercih eden bireylerin mekân seçimi ve fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen faktörler. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 73-85.

Altınar, F., Akça, M., & Akdemir, D. (2020). Dursunbey İlçesi'nin rekreasyon alanlarına ilişkin kullanıcı görüşlerinin değerlendirilmesi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 22 (1), 1-8. <https://doi.org/10.24011/barofd.562176>

Altunel, M. C., & Akova, O. (2016). Yenilenme deneyimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Tatil esnasında iş ve tatille ilgili akıllı telefon kullanımı, işle tatilin birbirine karışması ve deneyimleme kalitesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 341-360.

Arat, T., Summak, M. E., & Yıldız, A. (2018). *Konya'nın rekreasyon alanları ve boş zaman değerlendirme tercihleri*. 4th Ines International Academic Research Congress, 30 Ekim-3 Kasım 2018, Antalya.

Ardahan, F., & Yerlisu Lapa T. (2011). Açık alan rekreasyonu: Bisiklet kullanıcıları ve yürüyüşçülerin doğa sporu yapma nedenleri ve elde ettikleri faydalar. *Uluslararası Bilim Dergisi*, 8(1), 1327-1341.

Bartlett, J. E., Kotrlik, J. W., & Higgins, C. C. (2001). Kotrlik, J., & Higgins, C. (2001). Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research. *Information Technology, Learning, and Performance Journal*, 19(1), 43-50.

Bayram A. (2017). *Rekreasyonel yerel parkların sahip olması gereken özelliklerin uzman görüşlerine göre belirlenmesi: Eskişehir ili örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Bell, S., Tyrväinen, L., Sievänen, T., Pröbstl, U., & Simpson, M. (2007). Outdoor recreation and nature tourism: A European perspective. *Living Reviews in Landscape Research*, 1, 1-46. <http://dx.doi.org/10.12942/lrlr-2007-2>

Biol, Ş. S., & Aydın, E. (2019). Açık alan rekreasyonunda kent merkezlerine yenilikçi bir yaklaşım: Millet bahçeleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(66), 489-497. <https://doi.org/10.17719/jisr.2019.3600>

Ceylan, Ö. (2009). *Açık alan rekreasyon etkinliklerinde insan kaynaklarına yönelik iç kaynak ile dış kaynak kullanan turistik işletmelerin hizmet kalitesi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Chang, T. Y., & Horng, S. C. (2010). Conceptualizing and measuring experience quality-the customer's perspective. *The Service Industries Journal*, 30(14), 2401-2419.

Çoruh, Y., & Karaküçük S. (2014). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre; rekreasyonel faaliyetlere katılım eğilimleri ve bu etkinliklere katılımda engel olan faktörlerin incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(Special Issue 1), 854-862.. <https://doi.org/10.14486/IJSCS159>

Coventry, P. A., Brown, J. V. E., Pervin, J., Brabyn, S., Pateman, R., Breedvelt, J., ... & White, P. C. L. (2021). Nature-based outdoor activities for mental and physical health: Systematic review and meta-analysis. *SSM - Population Health*, 16(2021), 100934. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2021.100934>

Demiral, S. (2018). *Açık alan rekreasyonuna katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi: Şavşat-Karagöl Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.

Dirlik, R. (2016). *Açık alan rekreasyon faaliyetlerinin yaşam doyumuna etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Eryılmaz, G., & Unur, K. (2019). Açık alan rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin pozitif ve negatif duygu durumlarının karşılaştırılması. *Gastoria: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 3(4), 562-578. <https://doi.org/10.32958/gastoria.577011>

Geberli, Ü., & Yağmur, Y. (2021). *Açık ve kapalı alan rekreasyonu*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

George, D., & Mallery, P. (2012). *IBM SPSS statistics 23 step by step: A simple guide and reference*. London: Routledge.

Gevişen İ. K. (2020). *Kapalı alan ve açık alan rekreasyonel etkinliklere katılan bireylerin psikolojik dayanıklılık ve yaratıcılık düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.

İnce, S. (2019). *Rekreasyonel açık alanların kullanıcı kısıtlayıcılarının belirlenmesi: Ankara Altınpark örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.

Kalkan, A. (2012). *Açık alan rekreasyonu, doğa sporları yapan bireylerin bu sporları yapma nedenleri: Antalya örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Kang, M., & Gretzel, U. (2012). Effects of podcast tours on tourist experiences in a national park. *Tourism Management*, 33(2), 440-455. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2011.05.005>

Kuru, A. (2015). Teknolojik ürünlerde kullanıcı deneyimi üzerine bütünsel bir model. *Journal of Engineering Sciences and Design*, 3(3), 567-574.

Özer, E., & Çavuşoğlu, F. (2014). Rekreatyonel bir faaliyet olarak yerel etkinliklerin kırsal turizme etkisi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(Special Issue 2), 191-202. <https://doi.org/10.14486/IJSCS191>

Phyllis, P. (1986). *Outdoor education: Definition and philosophy*. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED267941>

Polat, Ö., & Demirci, F. G. (2021). Erken çocukluk döneminde bilişsel gelişime bir uyarıcı olarak doğa ile temas ve doğa temelli açık alan rekreasyon etkinlikleri. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 95-113.

Saçlı, Ç., & Kahraman, Ö. C. (2019). Açık alan rekreasyonu olarak yamaç paraşütü etkinliğine katılanların motivasyonları ve etkinlik memnuniyetlerinin belirlenmesi: Arsuzfest örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(4), 1249-1269.

Saltık, Z., & Akova, O. (2019). Yakın açık alan rekreasyon aktivitelerinin iyi olma hali, psikolojik dayanıklılık, yenilenme deneyimi, yaşam doyumu ve iş tatmini üzerindeki etkileri. *Spor ve Rekreasyon Araştırma Dergisi*, 1(1), 1-20.

Şimşek, M., & Yarımoğlu, E. (2019). Araç kiralama sektöründe hizmet kalitesi: Memnuniyet ve sadakat ilişkileri. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 19(1), 89-101.

Yıldız, S., Özdemir, M. A., Acar, A., & Akova, O. (2019). AVM ziyaret sıklığının yaşam memnuniyeti, yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalitesi üzerindeki etkisi: İstanbul'da bir araştırma. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 1390-1408.

Makale Geliş : 21.09.2022

Makale Kabul : 20.12.2022

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>